

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 544/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Vnenčákovou, Čučmianska dlhá 7, Rožňava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Rožňava č. k. 1 Pn 424/17/8808-8 z 29. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Rožňava (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 424/17/8808-8 z 29. januára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 20. septembra 2017 okresnej prokuratúre trestné oznámenie „*smerujúce voči neznámej osobe, pre podozrenie z prečinu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorá sa v mene spoločnosti [REDAKOVANÉ] mala dopustiť predmetného trestného činu, na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase od dňa 31.08.2017 do dňa 04.09.2017 na presne nezistenom mieste bez súhlasu nebohého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] – manžela sťažovateľky mala na jeho meno uzavrieť so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] Dohodu o vykonávaní práce zo dňa 31. 08. 2017, čím sa mala dopustiť sfaľšovania podpisu [REDAKOVANÉ] a následne dňa 04. 09. 2017 v čase o 14:45 hod. na presne neznámom mieste mala prostredníctvom systému elektronických služieb prihlásiť nebohého [REDAKOVANÉ], ktorý utrpel smrteľný pracovný úraz na ul. [REDAKOVANÉ], ako zamestnanec na dohodu o vykonaní práce u zamestnávateľa [REDAKOVANÉ] prihlásiť do registra poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového poistenia vedenom Sociálnou poisťovňou, pobočka Rožňava, a to v čase po tom, ako bol nebohý [REDAKOVANÉ] vyhlásený za mŕtveho, čím mala byť sťažovateľke spôsobená vážna ujma na právach“.*

Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru v Rožňave sp. zn. ORP-624/RV-RV-2017 z 8. decembra 2017 bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietnutá vec oznámenia sťažovateľky za prečin poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pretože v danom prípade nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 1 písm. a), b) a c) a ods. 2 Trestného poriadku.

Proti označenému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra napadnutým uznesením tak, že jej sťažnosť zamietla.

Sťažovateľka pre ústavným súdom namieta, že okresná prokuratúra nesprávne vyhodnotila okolnosti prípadu, keď neskúmala „pravosť“ podpisu na dohode a jednotlivé

dôkazy nevyhodnocovala vo vzájomnej súvislosti a „nezaobstarala“ si potrebné dôkazy. Okresná prokuratúra sa taktiež nezaoberala naplnením skutkových podstatách iných trestných činov, ktoré sťažovateľka vo svojom oznámení „načrtla“.

Sťažovateľka vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresnej prokuratúry Rožňava č. k. 1 Pn 424/17/8808-8 zo dňa 29.01.2018 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresnej prokuratúry Rožňava č. k. 1 Pn 424/17/8808-8 zo dňa 29.01.2018 sa zrušuje a vec sa Okresnej prokuratúre Rožňava vracia na ďalšie konanie.

3. Okresná prokuratúra Rožňava je povinná do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľke vo výške 3.000,- € (slovom tritisíc eur) na účet právnej zástupkyne sťažovateľa.

4. Okresná prokuratúra Rožňava je povinná uhradiť sťažovateľke trovy konania...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že okresná prokuratúra nedostatočným spôsobom odôvodnila napadnuté uznesenie, ktorým bola zamietnutá jej sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí jej trestného oznámenia. Tvrdí, že okresná prokuratúra mala pri vyhodnotení jej sťažnosti skúmať aj podpis na dohode a jednotlivé dôkazy vyhodnotiť

v ich vzájomnej súvislosti. Tiež sa mala zaoberať naplnením skutkových podstat iných trestných činov.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03) vyslovil, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo vznesené obvinenie voči označenej osobe, a toto právo nemožno odvodiť ani z niektorého zo základných práv a slobôd (II. ÚS 212/07, II. ÚS 204/08).

Na druhej strane však z práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva sťažovateľovi právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, zákonným spôsobom zaoberali (III. ÚS 261/05, II. ÚS 384/08, IV. ÚS 169/09).

Z pohľadu ústavného súdu je v tomto prípade vzhľadom na uvedené potrebné preskúmať odôvodnenie napadnutého uznesenia a posúdiť, či sa okresná prokuratúra dostatočným a ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberala sťažnosťou sťažovateľky a námietkami v nej uvedenými.

Okresná prokuratúra v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedla: „... na to, aby bolo možné konanie určitej osoby právne kvalifikovať ako trestný čin, je nevyhnutné, aby jej konanie vykazovalo znaky, ktoré pre takéto kvalifikovanie Trestný zákon požaduje. Trestným činom nie je a ani nemôže byť každé také konanie, ktoré spočíva v porušení ustanovení iných právnych predpisov súkromného alebo verejného práva, interných predpisov alebo porušení dobrých mravov.

Výsledkami preverenia trestného oznámenia bolo preukázané, že dňa 04.09.2017 [REDAKOVANÉ] uskutočňoval práce v [REDAKOVANÉ] na ulici [REDAKOVANÉ] na streche rodinného domu č. [REDAKOVANÉ], a to pri prácach súvisiacich s výmenou strešnej krytiny a dažďových žlabov. Práce uskutočňoval pre spoločnosť [REDAKOVANÉ], konateľom ktorej

je [REDACTED]. Dňa 04.09.2017 došlo pri vyššie menovaných prácach k úrazu a smrteľnému zraneniu [REDACTED], ktorému toho istého podľahol.

Dňa 31. 08. 2017 mala byť medzi nebohým a spoločnosťou [REDACTED] uzavretá dohoda o vykonaní práce a dňa 04.09.2017 mal byť zo strany konateľa tejto spoločnosti, resp. na jeho príkaz, nebohý nahlásený do sociálnej poisťovne - do registra poistencov.

Vo veci vykonal šetrenie Inšpektorát práce Košice, ktorý vo svojom Protokole o výsledku inšpekcie, č. IKO-52-33-2.2/P-B-22,24,25 zo dňa 02. 11. 2017, u kontrolovaného subjektu [REDACTED], konštatoval viacero nedostatkov – tak na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na úseku bezplatného pridelovania osobných ochranných pomôcok, na úseku pracovno-právnych vzťahov a tiež nelegálneho zamestnávania.

Prečinu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému spôsobí vážnu ujmu na právach tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl.

Toto ustanovenie poskytuje trestno-právnu ochranu rôznym právam fyzických osôb, právnických osôb a štátu nemajetkovej povahy. Vážnu ujmu na právach je potrebné hodnotiť podľa okolností konkrétneho prípadu, najmä podľa toho, o aké práva išlo, aká bola intenzita spôsobenej ujmy, s akými následkami a pod.

V konkrétnom prípade je zrejmé, že zo strany konateľa spoločnosti [REDACTED] došlo k viacerým porušeniam povinností na strane zamestnávateľa voči osobám zamestnancov v podstate tak, ako to bolo konštatované v protokole Inšpektorátu práce Košice, a to včítane nelegálneho zamestnávania konkrétnej osoby - [REDACTED] pri uskutočňovaní prác v súvislosti s rekonštrukciou strechy na stavenisku.

Ako vyplýva z vyššie citovanej skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 Tr. zák., jedná sa o taký trestný čin, ktorý poskytuje trestno-právnu ochranu, výlučne však nemajetkovej povahy. Ak v danom prípade boli konaním konateľa spoločnosti [REDACTED] porušené spoločenské vzťahy, tieto však nie je možné riešiť trestno-právnymi prostriedkami, a to prinajmenej z toho dôvodu, že podobne, ako je to konštatované v sťažnosti sťažovateľky, osobe pozostalej mohla

vzniknúť ujma, avšak nie na jej právach, ale finančná ujma, resp. škoda. Túto škodu je možné si uplatniť v inom ako trestnom konaní, predovšetkým v civilnom procese.

Z vyššie uvedených dôvodov výsluchmi ďalších osôb, naznačených v sťažnosti sťažovateľky, by neboli zistené žiadne okolnosti, na základe ktorých by bolo možné iným spôsobom preukázať skutkový stav. Prípadné naplnenie znakov skutkových podstat trestných činov – podvodu podľa § 221 Tr. zák. a poškodzovania veriteľa podľa § 239 Tr. zák. – rovnako neprichádza do úvahy, vzhľadom k tomu, že sa jedná o majetkové trestné činy. Čo sa týka prípadného naplnenia znakov trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 Tr. zák., konkrétne ustanovenie tohto trestného činu má za následok trestnosť činu len v prípade, ak je zabezpečovaný falošný dôkaz, pozmeňuje sa dôkaz, a teda by sa mohlo jednať o marenie dôkazu, resp. bránenie v získaní tohto dôkazu, a to v konaní pred súdom alebo v trestnom konaní.

S poukázaním na vyššie uvedené považujem rozhodnutie povereného príslušníka PZ za správne a v súlade so zákonom.“

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že okresná prokuratúra dala jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na podstatné námietky sťažovateľky uvedené v jej sťažnosti (ktoré sa zhodujú s jej námietkami uplatnenými v jej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom), a preto je potrebné napadnuté uznesenie považovať za dostatočne odôvodnené a ústavne akceptovateľné.

V tejto súvislosti ústavný súd osobitne poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej okresná prokuratúra upriamila pozornosť sťažovateľky (a jej právnej zástupkyne) na možnosť uplatniť si náhradu jej vzniknutej škody v inom ako trestnom konaní.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúrou, podľa ktorej z ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodiť subjektívne

právo osoby, ktorá podala trestné oznámenie, na začatie trestného konania. Osobe, ktorá podala trestné oznámenie, nevzniká právo na začatie trestného stíhania. Takéto právo nemožno odvodiť ani z niektorého zo základných práv alebo slobôd podľa druhej hlavy ústavy (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, IV. ÚS 212/2013). Medzi napadnutým trestným oznámením a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018